

ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕРЕДУМОВ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД ГОЛЬФУ В УКРАЇНІ

Марина ТЕРЕЩУК

*Національний університет фізичного виховання і спорту України,
Всеукраїнська федерація гольфу*

Анотація. У статті подано аналіз передумов розвитку та популяризації гольфу в Україні на сучасному етапі. Показано динаміку створення регіональних федерацій із гольфу в Україні, залучення гравців до систематичних занять гольфом, підготовки спортивних суддів різних категорій та підготовки спортсменів у гольфі. Установлено чинники, які впливають на розвиток гольфу в країні, та їхню значущість. Метою дослідження є визначення передумов розвитку та популяризації гольфу в Україні на сучасному етапі та обґрунтування необхідності вдосконалення організаційно-методичних засад. Результати дослідження дозволили сформулювати характерні особливості та тенденції розвитку й популяризації гольфу.

Ключові слова: гольф, організаційно-методичні основи, популяризація, професіоналізація, комерціалізація.

ОБОСНОВАНИЕ ПРЕДПОСЫЛОК РАЗВИТИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИХ ОСНОВ ГОЛЬФА В УКРАИНЕ

Марина ТЕРЕЩУК

*Національний університет фізичного
виховання і спорту України,
Всеукраїнська федерація гольфа*

Аннотация. В статье представлен анализ предпосылок развития и популяризации гольфа в Украине на современном этапе. Показана динамика создания региональных федераций по гольфу в Украине, привлечения игроков к систематическим занятиям, подготовки спортивных судей различных категорий, подготовки разрядников и мастеров спорта по гольфу. Установлены факторы, влияющие на развитие гольфа в Украине, и их значимость. Целью исследования является определение предпосылок развития и популяризации гольфа в Украине на современном этапе и обоснование необходимости совершенствования организационно-методических основ. Результаты исследования позволили сформировать характерные особенности и тенденции развития и популяризации гольфа.

Ключевые слова: гольф, организационно-методические основы, популяризация, профессионализация, коммерциализация.

SUBSTANTIATION PREREQUISITES FOR THE DEVELOPMENT OF ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL BASICS OF GOLF IN UKRAINE

Marina TERESHCHUK

*National University of Physical Education
and Sports of Ukraine,
Ukrainian Golf Federation*

Abstract. The article presents the analysis of the prerequisites for the development and promotion of golf in Ukraine at the present stage. The dynamics of the establishment of regional federations of golf in Ukraine, to attract players to the regular exercise golf, sports training of judges of different categories and dischargers and masters of the sport of golf. The purpose of this study is to identify prerequisites for the development and promotion of golf in Ukraine at the present stage and the rationale for improving the organizational and methodological foundations. Results of the study form the characteristic features and trends of the development and promotion of golf.

Keywords: golf, organizational and methodological basics, popularization, professionalization, commercialization.

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні спостерігаються інтенсивні кроки розвитку гольфу, що зумовлено підвищенням зацікавленості населення до занять цим видом спорту [1, 5]. Сучасний етап розвитку гольфу в незалежній Україні починається від 1997 року.

Від 2009 року гольф як вид спорту набуває статусу олімпійського та як наслідок – уведений до програми Ігор Олімпіади 2016 р. Це ставить перед Всеукраїнською федерацією гольфу та іншими державними установами нові завдання. Представники українського гольфу виходять на міжнародний рівень змагань, українські організації вступають до міжнародних організацій з гольфу. На гольф-полях України проводять національні змагання та професійні турніри, що свідчить про входження українського гольфу до світової спільноти [2, 3, 5].

Станом на 2014 рік в Україні функціонує п'ять гольф-клубів із гольф-полями на 9 та 18 лунок, чотири з яких мають міжнародну сертифікацію. Створено систему національних змагань та умови для проведення міжнародних змагань [2, 8, 9].

Труднощі розвитку та популяризації гольфу, передусім, пов'язані з економічними проблемами розвитку суспільства, а також із недостатньою державною та громадською підтримкою цього виду спорту, недосконалістю сучасної нормативно-правової, методичної та інформаційної бази.

Комплексний аналіз наукової та спеціальної літератури свідчить про потребу наукового обґрунтування передумов розвитку та популяризації гольфу в Україні на сучасному етапі, а також обґрунтування необхідності вдосконалення організаційно-методичних засад.

Зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Дослідження проведено згідно зі Зведеним планом НДР у сфері фізичного виховання і спорту на 2011 – 2015 рр. Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту за темою 1.2 «Сучасний професійний спорт і шляхи його розвитку в Україні» (номер державної реєстрації 0111U001715).

Мета дослідження – визначити передумови розвитку та обґрунтувати необхідність удосконалення організаційно-методичних засад гольфу в Україні.

Методи дослідження: системний аналіз; аналіз наукової, методичної та спеціалізованої літератури, інтернет-ресурсів; порівняння й зіставлення; функціонально-структурний аналіз; анкетування, метод експертного оцінювання, метод статистичної обробки отриманих даних.

Виклад основного матеріалу з аналізом отриманих наукових результатів. Аналіз літературних даних показав, що розвиток гольфу в Україні відбувається через формування перших організаційних структур, розвиток інфраструктури гольфу, розробку науково-методичних основ, системи організації та управління гольфу в країні, національної системи змагань, що сприяло значному зростанню його популярності та виходу українських гравців на міжнародну арену [2, 3, 4, 6].

Кількість регіональних осередків Всеукраїнської федерації гольфу 2014 року порівняно з 2012 роком збільшилась у 2 рази (рис. 1).

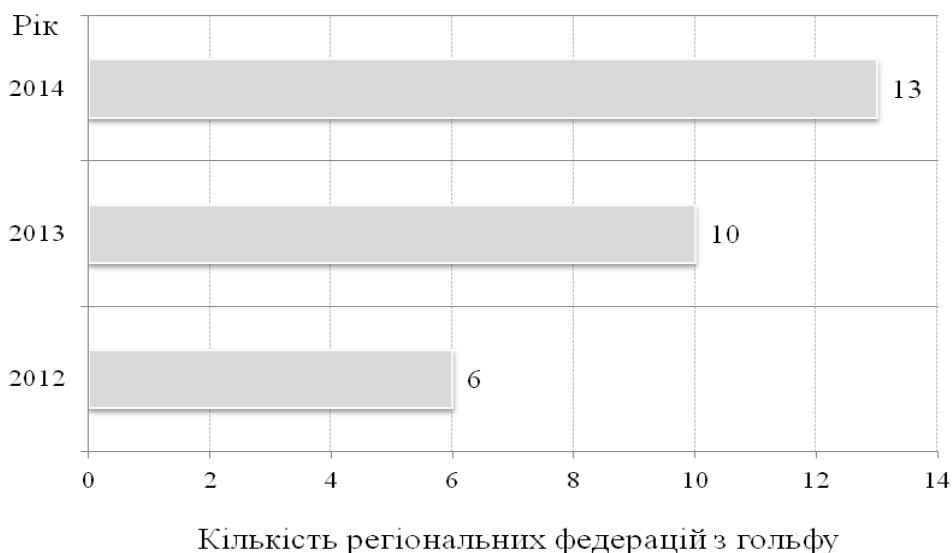

Рис. 1. Динаміка кількості створених регіональних федерацій із гольфу в Україні

В Україні гольфом займаються близько 5000 осіб. Щорічно до систематичних занять гольфом і міні-гольфом залучають осіб різного віку та зростає кількість кваліфікованих спортсменів (рис. 2).

Уперше в Україні звання «Майстер спорту України з гольфу» присвоєно 2005 року (наказ № 943 від 23.06.2005р.). У період 2006–2012 рр. спортивні звання та розряди з гольфу не надавалися, а з 2013 року присвоєння відновлено (рис. 3) [5].

Всеукраїнська федерація гольфу ставить за мету підготувати професійні кадри для роботи, зокрема спортивних суддів різних категорій (рис. 4) [1].

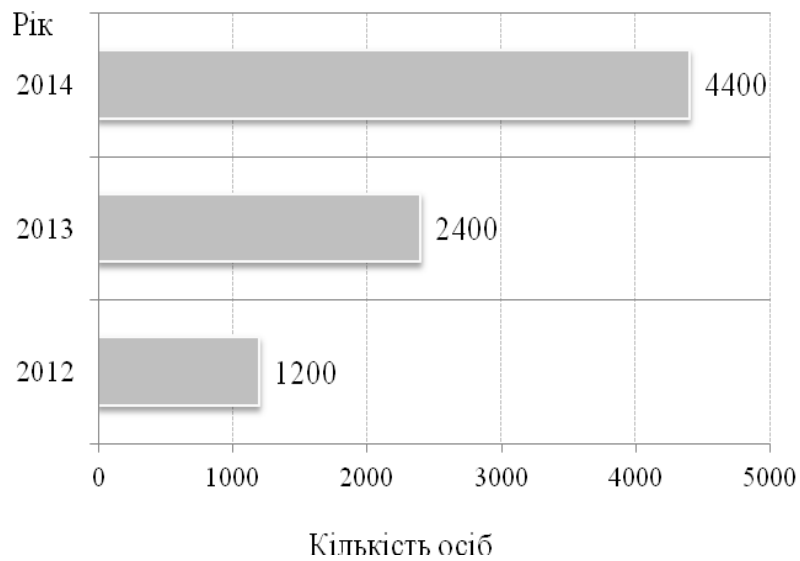

Рис. 2. Динаміка залучення гравців до систематичних занять гольфом в Україні

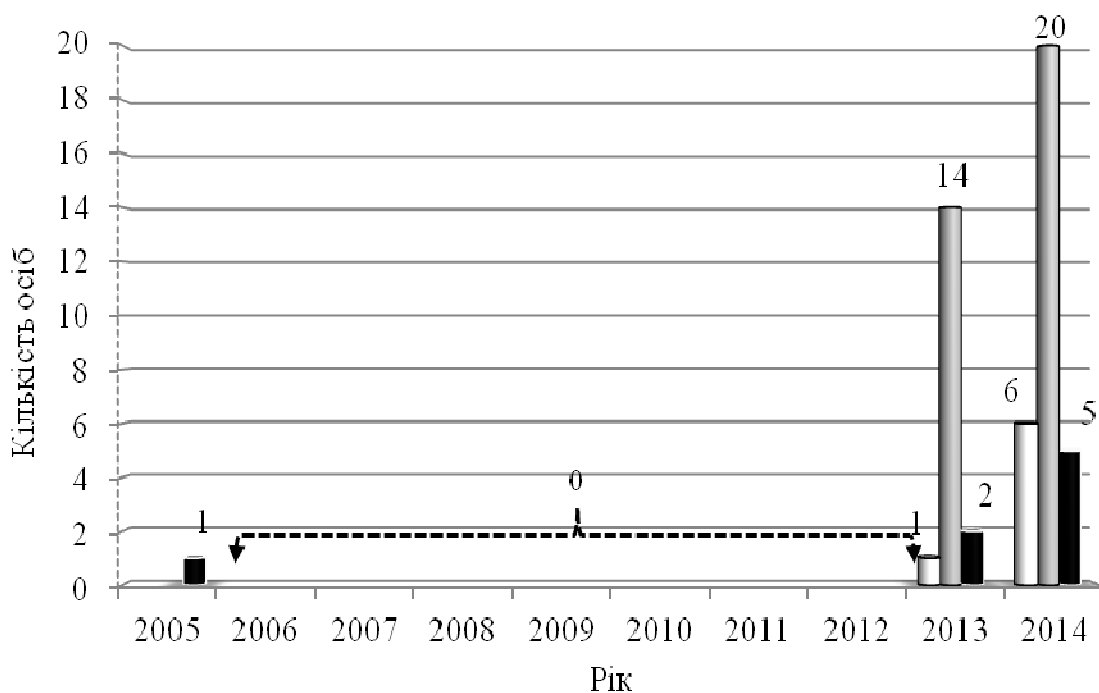

Рис. 3. Динаміка кількості підготовлених спортсменів-розрядників та майстрів спорту з гольфу (осіб на рік):

■ – МС України; ■ – КМС України; □ – I розряд

Всеукраїнська федерація гольфу проводить низку змагань, головними серед яких є чемпіонати України (командний, серед сеньйорів, серед юніорів) та Кубок України [5, 6].

Сьогодні спостерігається тісна співпраця Федерації гольфу та Міністерства України молоді та спорту. Змагання проводять представники Федерації спільно з сектором спортивних ігор департаменту олімпійського спорту як підрозділу Міністерства молоді та спорту Украї-

ни. Загальне керівництво з підготовки та проведення чемпіонату здійснює турнірний комітет змагань та відділ спортивних ігор департаменту олімпійського спорту.

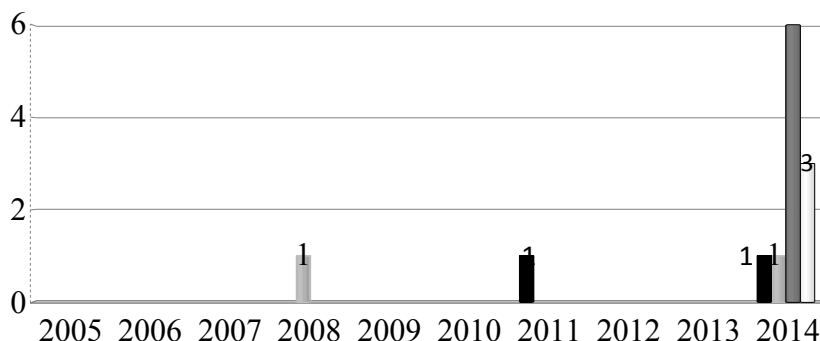
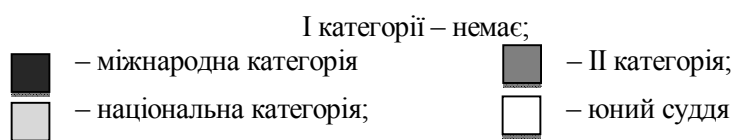

Рис. 4. Динаміка підготовлених спортивних суддів різних категорій з гольфу:

За результатами чемпіонату учасники потрапляють до національної збірної України з гольфу та беруть участь у командному чемпіонаті світу, який проводиться один раз на два роки (2012 року – у Туреччині, 2014 року – Японії) [6].

Зазначимо, що в розвитку спорту, зокрема і гольфу, велику роль відіграють засоби масової інформації. Практично всі значущі спортивні події вимагають висвітлення. Якщо до 1960 р. основу становили статті в газетах і радіотрансляції, то сьогодні це телебачення та Інтернет.

Наприкінці 2011 року в Україні гольф з'явився на телеканалах «Спорт 1» та «Спорт 2», а WGC HSBC – перший турнір, який транслювався. Від початку 2012 року почали показувати турніри Європейського туру, Американського PGA-туру, турніри Мейджор, WGC.

У 2014 р. на телеканалі «Спорт» виходить щотижнева програма «European Tour Weekly» та огляди PGA Tour. Вийшли кілька програм власного виробництва, присвячені турнірам, які проходять в Україні, у тому числі турнір «Challenge Tour Superior Cup» (Харків, 2013). У 2014, планується трансляція турніру Райдер Кап, який є одним із найбільш видовищних турнірів серед усіх змагань із гольфу [5].

Підтвердженням високого зацікавлення гольфом є те, що змагання з гольфу в Україні транслюються на таких каналах: «Спорт 1», «Спорт 2», «X-спорт».

На сьогодні Інтернет-ресурс як засіб масової інформації відіграє важливу роль у розвитку та популяризації гольфу в Україні. Це підтверджує те, що з п'яти гольф-клубів України чотири мають власний веб-сайт [7, 8, 9, 10], де висвітлюються всі найважливіші події гольф-клубу та доступна реєстрація для участі в турнірах. При цьому основним веб-сайтом із гольфу є офіційний сайт Всеукраїнської федерації гольфу [5].

Для визначення об'єктивної ситуації щодо розвитку та популяризації гольфу в Україні було проведено анкетування та експертне опитування фахівців із гольфу (функціонерів, тренерів, суддів та кваліфікованих спортсменів – 29 осіб).

Розвиток гольфу залежить від зовнішніх чинників, які впливають на спорт та міжнародний спортивний рух. До них зараховують глобалізацію, професіоналізацію, комерціалізацію, розширення міжнародного календаря змагань, активне зближення професійного й олімпійського спорту тощо.

Установлено, що процеси глобалізації, професіоналізації та комерціалізації позитивно впливають на розвиток гольфу в Україні (рис. 5).

На думку експертів, гольф в Україні є професійним видом спорту (рис. 6). Водночас вони зазначають, що включення гольфу до програми Олімпійських Ігор сприятиме його розвит-

ку саме як олімпійського виду спорту та передбачають надалі інтеграцію з професійним гольфом за низкою напрямів.

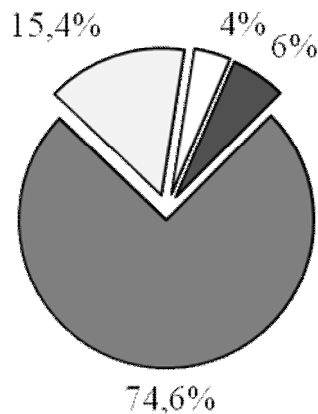

Рис. 5. Думка респондентів щодо впливу комерціалізації та професіоналізації на розвиток гольфу в Україні (n = 29):

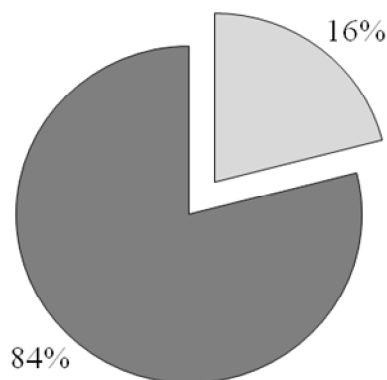
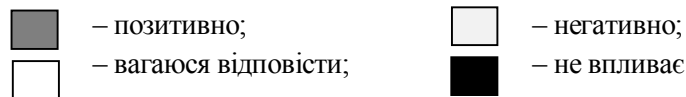

Рис. 6. Результати експертного опитування щодо статусу гольфу в Україні (n= 29):

Внутрішні чинники відображають розвиток та популяризацію гольфу як виду спорту (професійного, олімпійського, масового). До них належать: організація та управління гольфом; нормативно-правове забезпечення; кількість гравців, що займаються гольфом; кількість гравців, що є у міжнародного рейтингу; система регулярних міжнародних спортивних змагань; наявність матеріально-технічної бази; наявність інвестиційних програм, програм розвитку гольфу, юніорських програм; наявність спеціально підготовлених кадрів (тренерів, інструкторів, експертів гольф-полів); розвиток дитячо-юнацького та масового гольфу; збільшення ринку жіночого гольфу; міжнародне співробітництво; розвиток спортивно-комерційного напрямку та наявність спонсорів; висвітлення гольфу в ЗМІ; розвиток гольфу як олімпійського виду спорту, що введений до програми Ігор Олімпіади; науково-методичне та інформаційне забезпечення [2].

За думкою Дж. Коаклі (1991), економічний успіх у спорті залежить від розміру прибутку. При цьому комерційний спорт, зокрема і гольф, може розвиватися при певних соціально-економічних умовах. Це, передусім, високий рівень урбанізації та індустріалізації, наявність політичної та економічної ситуації, яка дозволяє будувати спортивні споруди та робити прибутковим спонсорство.

Більшість фахівців вважають, що в Україні недостатньо умов для повномасштабного розвитку гольфу серед різних соціальних груп населення (рис. 7).

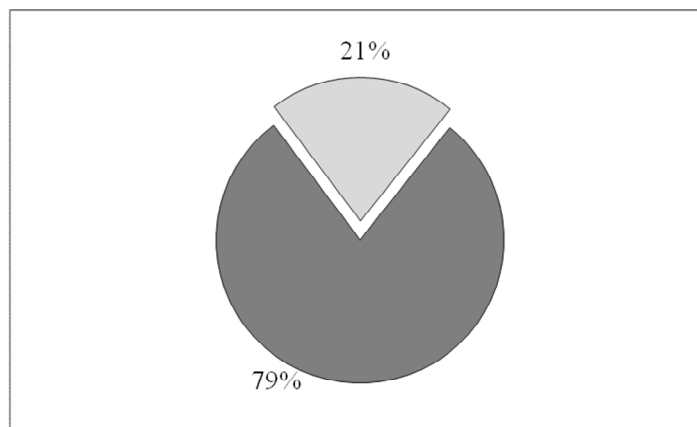

Рис. 7. Результати експертного опитування щодо відповідних умов розвитку гольфу в Україні (n=29):

■ – недостатньо умов; □ – достатньо умов

Стримувальними чинниками розвитку гольфу в Україні експерти вважають насамперед соціально-економічний стан у країні (1 місце), недостатню матеріально-технічну базу (клуби, поля) (2 місце), низьку популярність виду спорту (3 місце), недосконале нормативно-правове та організаційне забезпечення (4 місце), відсутність оптимального рівня державної та місцевої підтримки (5 місце), відсутність цільових програм розвитку та популяризації гольфу в країні (6 місце), недостатнє кадрове забезпечення (7 місце), недосконалу систему змагань (8 місце) тощо (табл.4.1). Коефіцієнт узгодженості експертів становив $W=0,71$.

Аналіз та узагальнення результатів дослідження наукових та методичних матеріалів, нормативно-правової документації, досвіду роботи національних федерацій гольфу провідних країн світу, опитування фахівців із гольфу дозволили визначити характерні особливості та тенденції розвитку та популяризації гольфу (табл. 1). Урахування цих особливостей дозволяє розробити програму розвитку та популяризації гольфу в Україні шляхом удосконалення організаційно-методичних засад та обґрунтувати механізм упровадження в країні.

Таблиця 1

Експертне оцінювання чинників, що стримують розвиток та популяризацію гольфу в Україні на сучасному етапі (n=23)

Фактори	Сума балів, Σ	Ранг
Соціально-економічний стан у країні	38	1
Популярність виду спорту	62	2
Матеріально-технічна база (наявність клубів і полів)	66	3
Нормативно-правове та організаційне забезпечення	123	4
Державна та місцева підтримка розвитку гольфу	148	5
Наявність цільових програм розвитку та популяризації гольфу в країні	158	6
Кадрове забезпечення	180	7
Система змагань	271	8

Примітка: Σ – сума балів, чим менше сума балів, тим вища оцінка експертів.

Таким чином, щоб сприяти розвитку та популяризації гольфу необхідно створити умови для підвищення статусу федерації та самого виду спорту в загальнодержавній системі фізичної культури і спорту, а також підвищення його соціальної та суспільної значущості для всебічного гармонійного розвитку особи, зміцнення здоров'я населення, формування здорового способу життя, культурного й духовного розвитку громадян України.

Базовою умовою подальшого динамічного розвитку гольфу є вдосконалення ефективності функціонування національної моделі в різних формах існування спорту (масовий та спорт вищих досягнень), що сприятиме зростанню спортивної майстерності гравців у гольф.

Висновки:

1. В Україні відбувається створення передумов для становлення та розвитку гольфу: розвиток інфраструктури, розробка науково-методичних основ, формування організаційних структур, системи організації та управління гольфом у країні, національної системи змагань. Це сприяє значному зростанню популярності та виходу українських гравців у гольф на міжнародний рівень. За станом на 2014 рік в Україні існує п'ять гольф-клубів із гольф-полями на 9 та 18 лунок, три з яких пройшли міжнародну сертифікацію.

2. Стримувальними чинниками розвитку гольфу в Україні експерти вважають (W=0,71), передусім, соціально-економічний стан у країні (38 балів), недостатню матеріально-технічну базу (клуби, поля) (62 бали), низьку популярність виду спорту (66 балів), недосконале нормативно-правове та організаційне забезпечення (123 бали), практично відсутню державну та місцеву підтримку (148 балів), відсутність цільових програм розвитку та популяризації гольфу в країні (158 балів), недостатнє кадрове забезпечення (180 балів), недосконалу систему змагань (271 бал).

Перспективою подальших досліджень у цьому напрямі буде обґрунтування організаційно-методичних засад розвитку гольфу в Україні та розробка алгоритму їх впровадження з урахуванням сучасних тенденцій спорту.

Список літератури

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>. – 2.09.2009.
2. Медіа-звіт XXIII Генеральна Асамблея НОК України // Презентація гольфу від 11.12.09
3. Статут ГО «Всеукраїнська федерація гольфу» [Електронний ресурс] // Всеукраїнська федерація гольфу. – Режим доступу : www.ukrgolf.org/i/cat/57/statut-go-vfg.pdf. – 07.05.2007.
4. Rules of Golf and the Rules of Amateur status 2012-2015 [32end edition] – R&A Rules Limited and The United States Golf Association, 2012. – 208 с.
5. Національна Всеукраїнська федерація гольфу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrgolf.org.
6. International Golf Federation. Electronic resource. – Access mode: www.igfgolf.org.
7. Первого Гольф Клуба. [Электронный ресурс]. – Режим доступу: www.firstgolfclub.com.ua.
8. Superior Golf Club. – Electronic resource. – Access mode : www.superiorresort.com.
9. Киевский Гольф Клуб, «GolfStream». Электронный ресурс. – Режим доступу : www.kievgolfclub.com.
10. Royal Kiev Golf Club. – [Electronic resource]. – Access mode : www.golfkiev.com.

Стаття надійшла до редколегії 11.04.2014

Прийнята до друку 20.05.2014

Підписана до друку 20.05.2014